

Sygn. akt III AUa 1277/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

Sędziowie: SSA Monika Kiwiorska-Pająk

SSA Robert Kuczyński

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.**

o emeryturę

na skutek apelacji S. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 czerwca 2016 r. sygn. akt V U 479/16

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 4 kwietnia 2016r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. D. prawo do emerytury poczynając od dnia 15 czerwca 2016 r.,

II. dalej idącą apelację oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Legnicy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie S. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 kwietnia 2016 r., którą organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

S. D., urodzony w dniu (...), na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat, 11 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a w tym 9 lat, 8 miesięcy i 3 dni pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca jest członkiem OFE. Do 14 czerwca 2016 r. nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody

budżetu Państwa. Pierwszy wniosek o emeryturę złożył w dniu 3 marca 2016 r. W wyniku jego rozpoznania, organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury.

Wnioskodawca w okresie od 23 maja 1985 r. do 30 września 1992 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w M. na stanowisku kopacza. Jego praca polegała na układaniu kręgów melioracyjnych, służących do odprowadzenia wody z rzeki M., stawianiu murów oporowych na rzece, osadzaniu urządzeń melioracyjnych na rzece i wykonywaniu innych prac melioracyjnych, jak odmulanie i konserwacja rowów melioracyjnych.

W okresie od 12 sierpnia 1993 r. do 31 grudnia 1994 r. wnioskodawca był pracownikiem Spółki (...) w J. (dawniej (...)). Pracował na stanowisku konserwatora urządzeń wodno-melioracyjnych. W ramach swych obowiązków pracował przy układaniu w mieście kręgów na rzece, które następnie były zasypywane.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd ten powołał się w tym względzie na treść art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i zaznaczył, że warunkiem uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym jest spełnienie wszystkich przesłanek łącznie (art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej). Brak którejkolwiek z nich wyklucza ustalenie prawa do świadczenia.

Jak przyjął Sąd Okręgowy, na gruncie rozpoznawanej sprawy sporne było czy wnioskodawca posiada co najmniej 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych oraz czy spełnił warunek określony w art. 184 ust. 2 ww. ustawy, zgodnie z którym emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie Sąd ten uznał, że bez wątplenia wnioskodawca nie spełnił drugiej spornej przesłanki warunkującej nabycie prawa do emerytury z art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej, bowiem sporządzając wniosek o emeryturę wskazał, że pozostaje członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz nie wystąpił o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu Państwa. Sąd podkreślił, że do czasu zamknięcia rozprawy wnioskodawca nie wykazał, że złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych w OFE środków na dochody budżetu Państwa, a brak spełnienia tej spornej przesłanki, warunkującej prawo do emerytury powodował w ocenie Sądu pierwszej instancji, że odwołanie nie mogło być uwzględnione. W tym stanie rzeczy Sąd ten stwierdził, że zbędne było badanie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w podawanych przez niego okresach pod kątem spełnienia przez przesłanki wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca, wywodząc apelację, w której podniósł, że dzień po wydaniu przez Sąd Okręgowy wyroku, tj. 15 czerwca 2016 r. złożył w ZUS-ie oświadczenie co do przekazania zgromadzonych w OFE środków na dochody budżetu państwa.

Powołując się na ten fakt skarżący zwrócił się o ponowne rozpoznanie jego sprawy o emeryturę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiot sporu w sprawie stanowiła kwestia spełnienia przez S. D. przesłanek wymaganych do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 j.t.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43).

Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony wyrok, dokonał prawidłowej wykładni norm zawartych w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej i w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. i słusznie stwierdził,

że uzyskanie określonego prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego uwarunkowane jest jedynie łącznym spełnieniem wszystkich wskazanych przez ustawodawcę przesłanek. Zatem niespełnienie choćby jednej z nich skutkowało musiałoby w konsekwencji uznaniem roszczenia za bezzasadne. Zgodnie bowiem z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Stwierdzenie przez Sąd pierwszej instancji bezspornej okoliczności pozostawiania wnioskodawcy w OFE i nie złożenia wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa jednoznacznie wykluczało możliwość skorzystania przez S. D. z prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych (art.184 ust. 2 powołanej wyżej ustawy) nie tylko na dzień wydania decyzji, ale także w dacie wydania wyroku.

Na etapie postępowania apelacyjnego sytuacja ta uległa jednak zmianie, ponieważ wnioskodawca, po wydaniu zaskarżonego wyroku, tj. w dniu 15 czerwca 2016 r. złożył do ZUS-u wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. W tym miejscu należy wskazać, że jakkolwiek co do zasady sąd ocenia legalność decyzji rentowej, która ma charakter jedynie deklaratoryjny, według stanu rzeczy w chwili jej wydania, to jednak może przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki do jego przyznania zostały spełnione po wydaniu zaskarżonej decyzji. Właśnie z takiego rodzaju sytuacją mamy do czynienia w sprawie, bowiem w ocenie Sądu Apelacyjnego S. D. spełnił wszystkie wymagane prawem warunki do przyznania mu spornego świadczenia wraz ze złożeniem ww. wniosku o przekazanie środków z OFE (15 czerwca 2016 r.). Sąd drugiej instancji miał oczywiście na względzie okoliczność, że organ rentowy zakwestionował również warunek spełniania przez ubezpieczonego 15 lat pracy w warunkach szczególnych, jednak w tym zakresie Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe ustalając, w oparciu o zeznania świadków i samego wnioskodawcy oraz dokumenty zawarte w jego aktach osobowych, że S. D. był zatrudniony w kwestionowanym przez ZUS okresie, tj. od 23 maja 1985 r. do 30 września 1992 r. w Przedsiębiorstwie (...) w M. stale i w pełnym wymiarze na stanowisku kopacza. Wnioskodawca dysponuje świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 30 września 1992 r., z którego wynika co prawda, że dopiero od 23 maja 1992 r. stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace przy konserwacji urządzeń melioracyjnych na stanowisku kopacza, jednak w świetle pozostałych dowodów nie ulega wątpliwości, że data początkowa tego okresu została wpisana z błędem. Analizując bowiem takie dokumenty jak zwykle świadectwo pracy z 30 września 1992 r., gdzie wskazano, że S. D. już od 23 maja 1985 r. pracował jako kopacz, jego angaże z 2 stycznia 1986 r., 11 listopada 1986 r., 21 września 1987 r., 1 lutego 1988 r., 1 września 1988 r., 1 sierpnia 1989 r., 1 października 1989 r., 31 sierpnia 1990 r. i 1 lipca 1991 r., instruktaż stanowiskowy oraz karty obiegowe, gdzie niezmiennie wpisywano również takie stanowisko pracy oraz biorąc pod uwagę treść korelujących ze sobą zeznań świadków R. B. i B. O., współpracowników ubezpieczonego nie ma podstaw, by przyjmować, że w sytuacji zawodowej S. D. zaszły jakiegokolwiek zmiany co do charakteru wykonywanej przez niego pracy. Z tego względu należało uznać, że skarżący w całym spornym okresie, tj. już od 23 maja 1985 r. do 30 września 1992 r., a zatem przez przeszło 7 lat, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w załączniku do cyt. wyżej rozporządzenia z 1983 r., w wykazie A, dziale X, pod poz. 1, gdzie wymieniono prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny przyjął, że wnioskodawca udowodnił również 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i przyznał wnioskodawcy emeryturę od 15 czerwca 2016 r., natomiast w pozostałym zakresie, tj. co do wcześniejszej daty przyznania świadczenia, apelację jako bezzasadną oddalił na mocy art. 385 k.p.c.

SSA Monika Kiwiorska-Pająk SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Robert Kuczyński

R.S.